

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om godkännande av byggprodukter för trafikleder och allmänna områden

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om godkännande av byggprodukter för trafikleder och allmänna områden. Avsikten är att genom den nya lagen utvidga förfarandena enligt lagen om godkännande av byggprodukter som används vid husbyggnad, vil-

ken trädde i kraft 2004, så att de till tillämpliga delar även skall gälla byggprodukter som används vid anläggning av trafikleder och allmänna områden.

Lagen avses träda i kraft hösten 2007.

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge och föreslagna ändringar

Syftet med rådets direktiv 89/106/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om byggprodukter, nedan byggproduktdirektivet, är att inom Europeiska unionens område harmonisera bestämmelserna om byggprodukter, undanröja tekniska handelshinder och främja fri rörlighet för varor. Lagen om godkännande av byggprodukter (230/2003) trädde i kraft den 1 januari 2004. Lagen gäller byggprodukter som används i tillståndspliktigt husbyggande, men inte byggprodukter som används vid anläggning och underhåll av trafikleder eller byggprodukter som används i samband med annan markbyggnad. I lagen har tagits in bestämmelser om de förfaranden för godkännande av byggprodukter, dvs. typgodkännanden, tillverkningskontroller som utförs av kontrollorgan och certifierade bruksbeskrivningar, vilka tillämpats i Finland redan en längre tid. Lagen innehåller även bestämmelser om systemet för CE-märkning.

I samband med att riksdagen godkände lagen om godkännande av byggprodukter förutsatte den att andra ministerier som saken gäller utreder hur godkännandeförfarandena kan tillämpas på byggande inom deras respektive ansvarsområden.

Det bör skapas en legislativ grund för förfarandet för godkännande av byggprodukter som används vid anläggning och underhåll av trafikleder och allmänna områden. Det är ändamålsenligt att anläggning av trafikleder, på samma sätt som husbyggande, skall omfattas av CE-märkningssystemet. Avsikten är att miljöministeriet på kommunikationsministeriets initiativ eller utifrån gemensamma förhandlingar mellan ministerierna även i frågor som gäller trafikleder skall godkänna ett certifieringsorgan, kontrollorgan, provningslaboratorium och något annat organ i anslutning till CE-märkningssystemet för sin uppgift samt meddela detta till Europeiska gemenskapernas kommission.

Det föreslås att CE-märkning likväl inte skall vara det enda system som gäller byggprodukter för anläggning av trafikleder, utan att det nuvarande förfarandet för godkännande, dvs. produktgodkännanden som utförs av ämbetsverk fortfarande skall kunna tillämpas då godkännandeförfaranden enligt byggproduktdirektivet inte finns att tillgå. Sådana certifierade bruksbeskrivningar som avses i lagen om godkännande av byggprodukter skall inte användas vid godkännande av byggprodukter för trafikleder.

Vid anläggning och underhåll av trafikleder och allmänna områden kan det vara skäl att i fråga om vissa produkter bestämma att det är obligatoriskt att använda CE-märke. Avsikten är att kommunikationsministeriet och miljöministeriet genom den föreslagna lagen ges bemyndigande för detta.

2 Propositionens konsekvenser

2.1 Ekonomiska konsekvenser

Propositionen har sålunda inga betydande ekonomiska konsekvenser.

2.2 Konsekvenser för företagen

I och med det föreslagna arrangemanget ges finska organ som kan bestyrka överensstämmelse med kraven en jämbördig konkurrenstillning i förhållande till inrättningar i andra europeiska länder.

Export av byggprodukter som används vid anläggning av trafikleder förutsätter i praktiken CE-märkning. Avsikten är att finländska företag skall kunna anlita finska anmälda organ vid bestyrkandet av överensstämmelse med kraven.

3 Beredningen av propositionen

Frågorna i anslutning till godkännande av byggprodukter för trafikleder har utretts i en arbetsgrupp som kommunikationsministeriet

tillsatte den 4 juni 2003, i vilken ingick även företrädare för miljöministeriet, Banförvaltningscentralen, Vägförvaltningen och Finlands Kommunförbund. Arbetsgruppens preliminära förslag blev färdigt i mars 2004 och det ställningstagande som kompletterats utifrån sakkunnigutlåtanden blev färdigt i december 2004. Propositionen baserar sig på arbetsgruppens ställningstaganden.

Propositionen har utarbetats vid kommunikationsministeriet i samarbete med företrädare för miljöministeriet och Finlands Kommunförbund. Utlåtande om propositionsutkastet har begärts hos handels- och industriministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, justitieministeriet, undervisningsministeriet, inrikesministeriet, miljöministeriet, Finlands Kommunförbund, städerna Esbo, Helsingfors och Vanda, Byggnadsindustrin RT rf, Säker-

hetsteknikcentralen (TUKES), Statens tekniska forskningsanstalt (VTT), Finlands Schaktentreprenörers Centralförbund rf och Inspecta Sertifiointi Oy samt ämbetsverken inom kommunikationsministeriets förvaltningsområde. Propositionsutkastet har kommenterats av jord- och skogsbruksministeriet, justitieministeriet, inrikesministeriet, miljöministeriet, Finlands Kommunförbund, Vanda stad, Helsingfors stad, Byggnadsindustrin RT rf, TUKES, Finlands Schaktentreprenörers Centralförbund rf, VTT, Inspecta Sertifiointi Oy samt bland ämbetsverken inom förvaltningsområdet av Luftfartsverket Finavia, Sjöfartsverket, Banförvaltningscentralen och Vägförvaltningen. Synpunkterna i utlåtandena har i mån av möjlighet beaktats i propositionen.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1 §. Lagens syfte. Genom den föreslagna lagen utvidgas tillämpningsområdet för lagen om godkännande av byggprodukter så att den i tillämpliga delar gäller även anläggning och underhåll av trafikleder och allmänna områden. Avsikten är att byggproduktdirektivet således genomförs i den finska lagstiftningen även i fråga om byggprodukter som används för trafikleder och allmänna områden. Lagen föreslås gälla byggande av dels landsvägar, järnvägar och vattenleder som underhålls med budgetmedel, dels sådana flygplatser som drivs av Luftfartsverket Finavia i egenkap av affärsverk jämte deras konstruktioner. Av de ämbetsverk som omfattas av statsbudgeten sköter Vägförvaltningen väghållningen av landsvägar, Banförvaltningscentralen underhållet av bannätet och Sjöfartsverket underhållet av vattenvägarna. Kommunikationsverket sköter förvaltningsuppgifter i anslutning till kommunikation.

Lagen föreslås också gälla produkter som inom detaljplaneområden och utanför sådana används för anläggning av kommunalt underhållna gator, allmänna områden och sam-

hällstekniska nätverk. Det föreslås att man i den aktuella lagen för alla sådana områden använder kortnamnet allmänna områden. Definitionen har härletts från 83 § i markanvändnings- och bygglagen (132/1999), enligt vilken man med ett allmänt område avser ett område som i detaljplanen anvisats som gatuumråde, torg, trafikområde, rekreationsområde eller därmed jämförbart område och som avses bli anlagt av staten, kommunen eller något annat offentligt samfund. Lagen föreslås således gälla både allmänna områden som avses i 83 § i markanvändnings- och bygglagen och områden i motsvarande användning som är belägna utanför ett detaljplaneområde.

2 §. CE-märkning. Enligt förslaget skall på byggprodukter som används för trafikleder och allmänna områden tillämpas de bestämmelser som redan nu gäller CE-märkning av byggprodukter som används vid tillståndspliktigt husbyggande.

Vidare föreslås att de bestämmelser om produktgodkännande i anslutning till husbyggnad som gäller bemyndigande och godkännande av anmälda organ som deltar i bestrykande av överensstämmelse med kraven

samt organ och deras verksamhet jämte ändringssökande i tillämpliga delar även skall gälla i fråga om byggprodukter som används för trafikleder och allmänna områden.

Ämbetsverket och kommunen skall utan hinder av den föreslagna lagen i en anbudsbegäran som hänför sig till anskaffningsverksamheten särskilt för varje projekt kunna ställa extra krav på en CE-märkt produkt.

3 §. Bemyndigande att utfärda förordning. Av skäl som hänför sig till den allmänna säkerheten, trafiksäkerheten, miljöskyddet och andra motsvarande orsaker kan huvudmännen för trafiklederna ha behov att bestämma att CE-märkning är obligatorisk för vissa byggprodukter som används för deras egna trafikleder och allmänna områden. Avsikten är att kommunikationsministeriet skall meddela gemensamma föreskrifter för alla slag av trafikleder och miljöministeriet för allmänna områden. Med stöd av ministeriernas föreskrifter som gäller samtliga trafikleder och samtliga allmänna områden kan odugliga produkter avlägsnas från marknaden.

4 §. Bemyndigande att utfärda föreskrifter. Det föreslås att inom kommunikationsministeriets förvaltningsområde skall Luftfartsverket, Sjöfartsverket, Banförvaltningscentralen och Vägförvaltningen samt Kommunikationsverket ha motsvarande bemyndigande när det gäller byggprodukter som används för deras respektive trafikleder.

5 §. Marknadstillsyn. Det föreslås att kommunikationsministeriet när det gäller statliga trafikleder och miljöministeriet när det gäller allmänna områden skall vara marknadstillsynsmyndigheter enligt 181 § i markanvändnings- och bygglagen. Miljöministeriet har med stöd av 181 § i markanvändnings- och bygglagen befullmäktigat säkerhetsteknikcentralen (TUKES) till marknadstillsynsmyndighet enligt byggproduktdirektivet. I den föreslagna lagen skall för tydlighetens skull hänvisas till bestämmelsen om marknadstillsyn i markanvändnings- och bygglagen för att förtydliga att bemyndigandet även täcker marknadstillsynen över trafikleder och allmänna områden. I den föreslagna lagen hänvisas också till bestämmelserna i 182–184 § i markanvändnings- och bygglagen om vite, hot om tvångsutförande, inspektionsrätt och polisens skyldighet att ge handräckning.

6 §. Ikraftträdande. Lagen föreslås träda i kraft hösten 2007.

2 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft hösten 2007.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslag***Lag****om godkännande av byggprodukter för trafikleder och allmänna områden**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §*Lagens syfte*

I denna lag föreskrivs om godkännande av byggprodukter för trafikleder samt allmänna områden.

Med ett allmänt område avses i denna lag ett i 83 § i markanvändnings- och bygglagen (132/1999) avsett allmänt område som är beläget inom ett detaljplaneområde samt områden i motsvarande bruk utanför ett detaljplaneområde.

2 §*CE-märkning*

På sådan CE-märkning av byggprodukter som används vid godkännande av byggprodukter för trafikleder och allmänna områden iakttas i tillämpliga delar bestämmelserna i 2, 3 och 7—11 kap. i lagen om godkännande av byggprodukter (230/2003).

3 §*Bemyndigande att utfärda förordning*

Bestämmelser om att användning av CE-märkta byggprodukter är obligatorisk kan i

fråga om byggande av statliga trafikleder utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet och i fråga om anläggande av allmänna områden genom förordning av miljöministeriet, om detta är nödvändigt med tanke på den allmänna säkerheten, miljöskyddet eller marknadsläget eller av någon annan motsvarande orsak.

4 §*Bemyndigande att utfärda föreskrifter*

Luftfartsverket, Sjöfartsverket, Banförvaltningscentralen och Vägförvaltningen har rätt att bestämma att användning av CE-märkta produkter är obligatorisk i den situation som avses i 3 § i fråga om produkter som används för byggande av trafikleder som är i deras besittning. Kommunikationsverket har samma rätt i fråga om produkter som används för byggande av telekablar.

5 §*Marknadstillsyn*

På marknadstillsynen över byggprodukter för trafikleder och allmänna områden tillämpas bestämmelserna i 181–184 § i markanvändnings- och bygglagen.

6 §
Ikraftträdande

Åtgärder som verkställigheten av lagen
förutsätter får vidtas innan lagen träder i
kraft.

Denna lag träder i kraft den 200 .

Helsingfors den 25 maj 2007

Republikens President

TARJA HALONEN

Trafikminister *Anu Vehviläinen*